

Program rozvoja obce Arnutovce 2015 – 2020 (2023)

Profil obce

Príloha 1

Arnutovce 2015

Obsah

1. Základné charakteristiky obce	4
1.1 Poloha a dostupnosť obce	4
1.2 Prehľad charakteristík obce	4
1.3 Prierez históriou obce	4
1.4 Symboly obce	5
2. Demografia	6
2.1 Vývoj počtu obyvateľov obce	6
2.2 Skladba obyvateľstva obce	7
3. Hospodársky a ekonomický rozvoj	12
3.1 Vzdelanie a zamestnanosť	12
3.2 Podnikateľské prostredie a odvetvia hospodárstva v obce	15
3.3 SWOT analýza – Hospodársky a ekonomický rozvoj	16
4. Školstvo a vzdelávanie	17
4.1 Zariadenia predškolskej výchovy	17
4.2 Základné školstvo	17
4.3 Stredné školstvo	18
4.5 Vysoké školstvo	18
4.6 SWOT analýza – Školstvo a vzdelávanie	19
5. Zdravie a sociálna starostlivosť	20
5.1 Zdravotný stav obyvateľov a zdravotnícke služby	20
5.2 Sociálne služby	20
5.3 SWOT analýza – Zdravie a sociálna starostlivosť	20
6. Bývanie	21
6.1 Stav bývania a návrhy rozvoja bývania	21
6.2 SWOT analýza – Bývanie	22
8. Kultúra a šport	23
8.1 Kultúrne a športové podujatia v obci Arnutovce	23
8.2 Miestne športové a dobrovoľnícke organizácie	23
8.3 Podmienky pre kultúru a šport v obci	23
8.4 SWOT analýza – Kultúra a šport	24
9. Cestovný ruch	25
9.1 Prírodné podmienky obce a regiónu	25

9.2 Kultúrny a poznávací turizmus	25
9.3 Miestny turizmus a cykloturizmus, športový turizmus	25
9.4 Služby.....	26
9.5 Propagácia a informovanosť.....	26
9.6 Organizácie a aktivity podporujúce rozvoj cestovného ruchu	27
9.7 SWOT analýza – Cestovný ruch	28
10. Životné prostredie	29
10.1 Prírodné podmienky územia	29
10.2 Povrchové a podzemné vody	29
10.3 Vegetácia v intraviláne a extraviláne obce.....	29
10.5 Živočíchy v katastri obce.....	31
10.6 Pôda.....	31
10.7 Klíma a ovzdušie	32
10.3 SWOT analýza – Životné prostredie	33
11. Dopravná a technická infraštruktúra.....	34
11.1 Dostupnosť obce a dopravná infraštruktúra.....	34
11.3 Technická infraštruktúra	35
11.4 SWOT analýza – Dopravná a technická infraštruktúra.....	36
12. Bezpečnosť občanov a návštevníkov obce	37
12.1 Polícia a jej činnosť.....	37
12.3 Požiarna ochrana.....	37
12.4 Mimoriadne udalosti v meste a ich dopady na obyvateľstvo	38
12.5 SWOT analýza – Bezpečnosť.....	38
13. Zoznam tabuliek a grafov	39
13.1 Zoznam tabuliek	39
13.2 Zoznam grafov	39

Použité dokumenty:

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, obec Arnutovce, 2007
Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Spišská Nová Ves
Vlastivedný slovník obcí na Slovensku
Heraldický register Slovenskej republiky II. Ministerstvo vnútra SR, Matica slovenská, 2001

Zostavenie a spracovanie PRO Iliášovce 2015 – 2020 (2023): Ing. Katarína Šomšáková

1. Základné charakteristiky obce

1.1 Poloha a dostupnosť obce

Obec Arnutovce sa nachádza v západnej časti Hornádskej kotliny v blízkosti Národného parku Slovenský raj. Celý kataster obce sa rozprestiera v Košickom samosprávnom kraji. V okruhu 5 km sa v susedstve nachádzajú obce: Iliášovce, Smižany, Spišský Štvrtok, Letanovce, Spišské Tomášovce, Mečedelovce. Najbližšími okresnými mestami sú - Spišská Nová Ves (37 000 obyvateľov, Košický samosprávny kraj) a Levoča (33 000 obyvateľov, Prešovský samosprávny kraj).

1.2 Prehľad charakteristík obce

Názov obce	Arnutovce
Názov okresu	Spišská Nová Ves
Názov kraja	Košický
Nadmorská výška stredu obce v m n. m.	515
Rozloha obce v ha	220
Počet obyvateľov	751 (31. december 2014)
Hustota obyvateľstva na 1 ha územia	3,23
Prvá písomná zmienka o obci	1317
PSČ	053 13
Telefónne smerové číslo	053

1.3 Prierez históriou obce

Obec Arnutovce je jedna z najstarších spišských obcí. Bola pôvodne kráľovskou obcou Malé Tomášovce. Založená okolo roku 1200. V roku 1259 ich Belo IV. daroval spišskému prepoštvu. Potom sa dostali do vlastníctva Gorgeyho, ktorý obci dal meno.

Prvá písomná zmienka je z roku 1317. V roku 1366 ich dostali kartuziáni zo Skaly Útočiska, no po reformácií a zániku kláštora v roku 1543 sa stali opäť kráľovským majetkom, ktorý v roku 1550 darovali Spišskej Kapitule. Patrónom obce je svätý Šebastián, ktorý je zobrazený aj v súčasnej podobe erbu obce.

Obec Arnutovce patrí medzi najstaršie spišské obce. Bola založená okolo roku 1200 pôvodne ako kráľovská obec Malé Tomášovce. V roku V roku 1259 ju daroval Belo IV. kostolu spišského prepoštva, v roku 1278 sa stala majetkom Arnolda a v roku 1282 dostala nemecké právomoci doložené v roku 1317. Rok 1317 je zároveň uvádzaný aj ako rok prvej písomnej zmienky o obci. V tom čase sa obec nazývala (terra) magni Arnoldi (po majiteľovi Arnoldovi). Zdroje uvádzajú, že názov obce sa v roku 1340 zmenil na Kystamasi, Arnoltfalua. V roku 1366 bola obec, biskupom Petrom, ktorý bol v tom čase správcom štiavnického opátstva,

darovaná kartuziánskemu kláštoru na Skale útočišťa. V tom čase je uvádzaný názov obce Arnoltfalva a v roku 1435 názov Kysdoman. V roku 1550 bola obec darovaná Spišskej kapitule. V čase sa opäť menili názvy obce: v roku 1773 Emausy, Harmowczi, v roku 1786 Harnutowce a až v roku 1808 Arnutowce.

Z historických archívov je možné zistiť, že v roku 1787 sa v obci nachádzalo 19 domov a 139 obyvateľov a v roku 1828 22 domov a 181 obyvateľov. Obyvatelia žijúci v obci sa živili najmä poľnohospodárstvom, čo pretrvalo až do čias prvej Československej republiky.

Po roku 1881 bola obec administratívne začlenená pod Spišskú župu. Neskôr rokom 1960 patrila pod okres Spišská Nová Ves v Košickom kraji. Zmena nastala po roku 1960, obec bola začlenená pod okres Spišská Nová Ves vo Východoslovenskom kraji. Od roku 2001 patrí do okresu Spišská Nová Ves v Košickom samosprávnom kraji.

1.4 Symboly obce

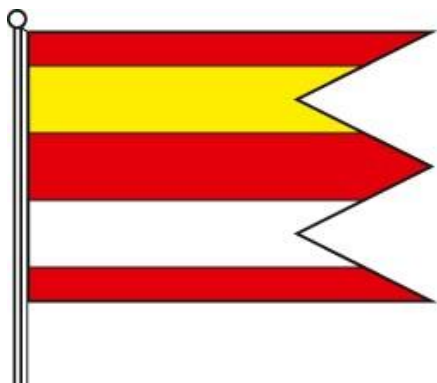
Obecný erb

Obecný erb bol utvorený podľa hagiografického námetu z pečate, zhotovenej typárom z roku 1786. Heraldický opis erbu: V červenom štíte v zlatej pažiti stojaci strieborný zlatovlasý sv. Šebastián so zlatou bedrovou rúškou, ľavicou a cez pás strieborným povrazom pripútaný k zlatému pňu s tromi ľavými vetvami, prebodnutý na hrudi dvoma a na ľavej nohe tretím veľkým zlatým, strieborne opereným šípom.

Zdroj: Heraldický register Slovenskej republiky II. Ministerstvo vnútra SR, Matica slovenská, 2001

Obecná zástava

Pečať

Zdroj: Heraldický register Slovenskej republiky II. Ministerstvo vnútra SR, Matica slovenská, 2001

2. Demografia

V kapitole Demografia je predstavená charakteristika obyvateľstva obce. Textová časť, tabuľky a grafy popisujú jednotlivé kategórie a doplnkové informácie, ktoré vytvárajú obraz o obci, počte obyvateľov a ich rozdelenie podľa pohlavia, veku, národnosti a ďalších podrobných údajov.

2.1 Vývoj počtu obyvateľov obce

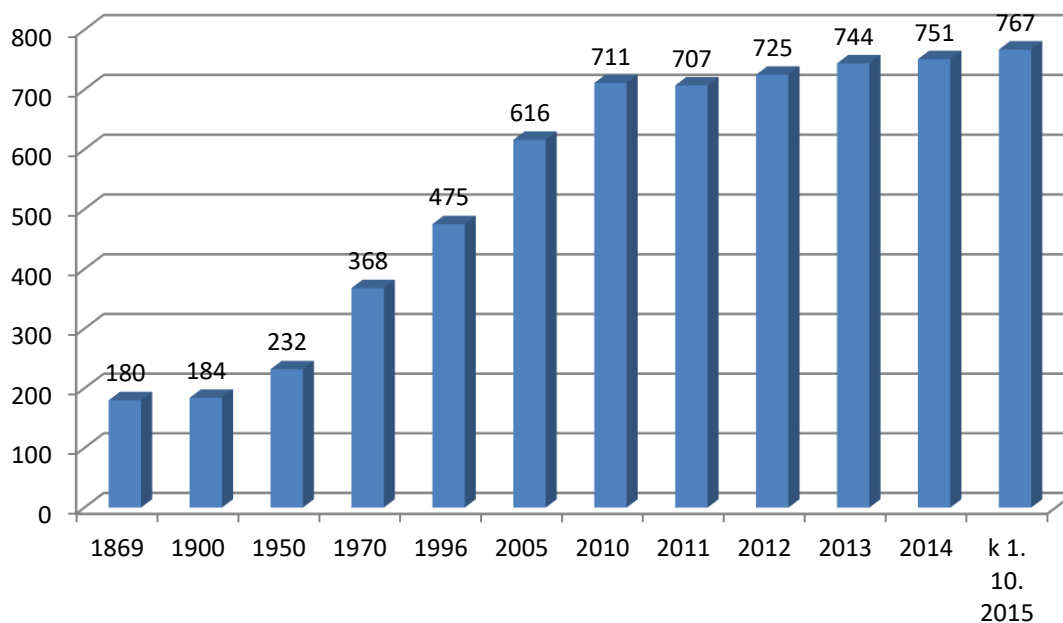
Obec Arnutovce prešla od roku 1996 obdobím rozširovania ako plošne, tak aj v počte obyvateľov. V roku 1996 žilo v obci 475 obyvateľov a postupne počas približne 20 rokov sa počet obyvateľov zvýšil o 40 % na hodnotu 751 osôb. Od roku 2011 stúpa počet obyvateľov v priemere o 15 osôb za rok. **K 1. 10. 2015 žije v obci 767 obyvateľov.**

1. Tab.: Stav trvale bývajúceho obyvateľstva (osoby k 30. 6.)

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Okres Spišská Nová Ves						
spolu	95 343	97 581	97 648	98 053	98 381	98 693
muži	47 011	48 178	48 303	48 481	48 637	48 814
ženy	48 332	49 403	49 345	49 571	49 743	49 879
Obec Arnutovce						
spolu	616	711	707	725	744	751
muži	313	367	372	384	392	397
ženy	303	344	335	341	352	354

Zdroj: Obecný úrad Arnutovce, www.statistics.sk

1. Graf: Počet obyvateľov obce Arnutovce v priebehu rokov 1996 - 2015

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, Obecný úrad Arnutovce

2.2 Skladba obyvateľstva obce

Skladba obyvateľstva je v nasledujúcom texte rozdelená do jednotlivých kategórií - pohlavie, vek, národnosť, vierovyznanie, a vytvára tak celkový obraz o zmenách, stúpajúcich a klesajúcich trendoch za posledné roky v oblasti demografie obce.

2.2.1 Podľa pohlavia a veku

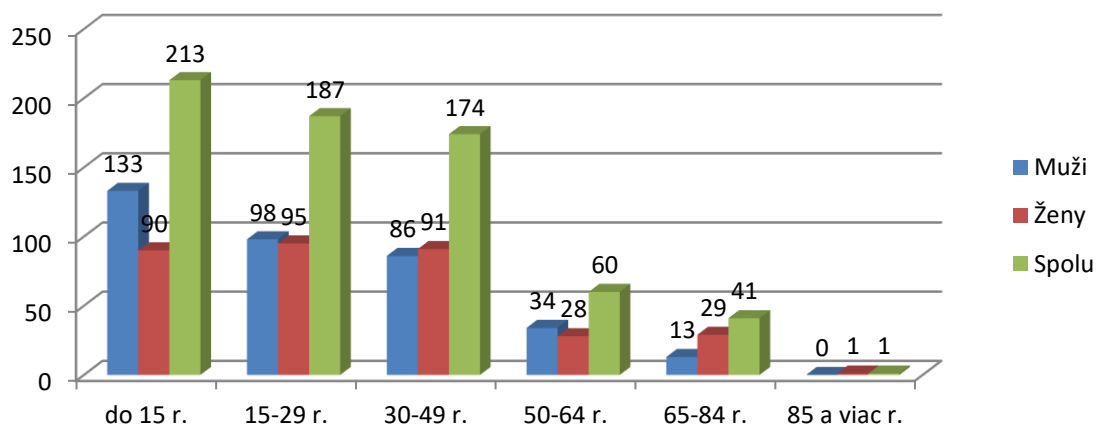
Pri charakteristike obyvateľov obce podľa pohlavia a veku je možné vychádzať z posledného sčítania obyvateľov v roku 2011. Údaje hovoria, že najväčšiu skupinu (223 osôb) tvoria obyvatelia, teda deti vo veku do 15 rokov (133 mužov/chlapcov, 90 žien/dievčat). Nasleduje skupina 15-29 ročných, ktorých je 193 a skupina 30-49 ročných s počtom 177 obyvateľov. Menšie zastúpenie majú vyššie ročníky vo veku 50-64 rokov (62 osôb) a 65-84 rokov (42 osôb). Nad 85 rokov mala v roku 2011 v Arnutovciach iba jedna žena. Podľa ekonomickej produktivity najväčšiu skupinu v obci ako aj v okrese Spišská Nová Ves tvoria obyvatelia v produktívnom veku (15 až 64 rokov), nasleduje predproduktívny vek (0 až 14 rokov) a najmenšiu skupinu tvoria obyvatelia v poproduktívnom veku nad 65 rokov.

2. Tab.: Prehľad počtu obyvateľov podľa pohlavia a veku v roku 2011

Územie	Vekové kategórie					
	do 15 r.	15-29	30-49	50-64	65-84	85 a viac
Okres Sp.N.Ves						
muži	10239	11897	14091	8251	3477	220
ženy	9743	11465	13325	8698	5528	530
spolu	19982	23362	27416	16949	9005	750
Obec Arnutovce						
muži	133	98	86	34	13	0
ženy	90	95	91	28	29	1
spolu	223	193	177	62	42	1

Zdroj: SOBD, 2011

2. Graf: Počet obyvateľov podľa pohlavia a veku po SOBD v roku 2011

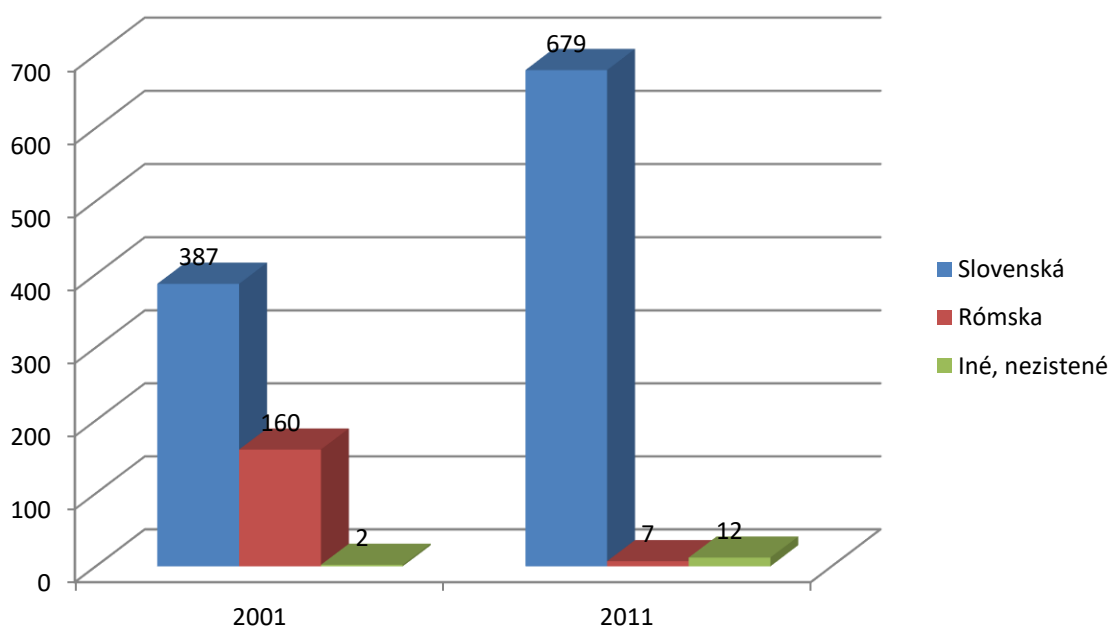

Zdroj: SOBD, 2011

2.2.2 Podľa národnosti

V obci Arnutovce sa k slovenskej národnosti hlási väčšina obyvateľov. V roku 2001 podľa SOBD sa prihlásilo k slovenskej národnosti 387 osôb, k rómskej národnosti 160 osôb. Aj napriek tomu, že neprebehla zmena v zložení obyvateľstva obce, zmenil sa ich názor na príslušnosť k národnostnej skupine a oproti roku 2001 sa pri sčítaní v roku 2011 k slovenskej národnosti prihlásilo 679 obyvateľov, k rómskej iba 7 obyvateľov. U 12 osôb nebola národnosť zistená.

3. Graf: Zloženie obyvateľstva podľa národnosti

Zdroj: Obecný úrad Arnutovce, www.statistics.sk

3. Tab.: Skladba obyvateľstva podľa národnosti

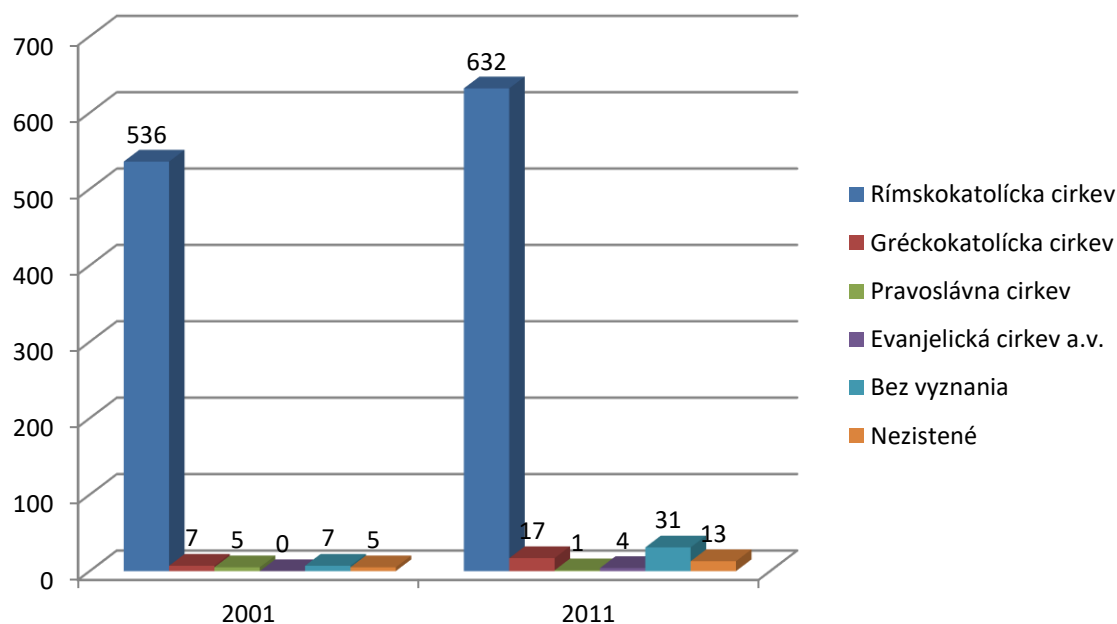
Rok	Slovenská	Rómska	Iné, nezistené	Spolu
2001	387	160	2	549
2011	679	7	12	698

Zdroj: SOBD 2001, 2011

2.2.3 Podľa vierovyznania

V obci Arnutovce medzi obyvateľmi prevláda dlhodobo príslušnosť k rímskokatolíckej cirkvi. Pri sčítaní v roku 2001 sa prihlásilo k jednotlivým skupinám iných náboženstiev iba do 10 príslušníkov. V roku 2011 ostáva najväčšou skupinou spoločenstvo rímskokatolíckych veriacich, ale zvýšil sa počet gréckokatolíckych veriacich na 17 osôb, pribudli 4 evanjelici a jeden pravoslávny veriaci. Zvýšil sa aj počet obyvateľov bez vyznania na 31 osôb.

4. Graf: Zloženie obyvateľstva podľa vierovyznania

Zdroj: www.statistics.sk

4. Tab.: Skladba obyvateľstva podľa vierovyznania

Rok	Rímskokat. cirkev	Gréckokat. cirkev	Evanjelická cirkev a. v.	Pravosláv. cirkev	Bez vyznania	Ostatné, nezistené
2001	536	0	0	0	7	5
2011	632	17	4	1	31	13

Zdroj: www.statistics.sk

2.2.4 Prirodzený prírastok obyvateľstva

Okres Spišská Nová Ves odráža na Slovensku v posledných rokoch zaznamenaný vo všeobecnosti znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a demografické starnutie populácie. Počet narodených obyvateľov obce Arnutovce sa od roku 2010 ustálil na približne 18 narodených ročne. K 30. 6. 2015 je v obci evidovaných 8 narodených.

5. Tab.: Prehľad počtu narodených obyvateľov okresu Spišská Nová Ves a obce Arnutovce

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	k 30.6.2015
Okres Spišská Nová Ves							
spolu	1343	1508	1466	1350	1340	1309	-
muži	709	750	747	690	678	694	-
ženy	636	768	726	668	671	619	-
Obec Arnutovce							
spolu	17	23	23	14	17	16	8
muži	9	13	11	7	10	10	6
ženy	8	10	12	7	7	6	2

Zdroj: Obecný úrad Arnutovce, www.statistics.sk

6. Tab.: Prehľad počtu zomretých obyvateľov okresu Spišská Nová Ves a obce Arnutovce

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	k 30.6.2015
Okres Spišská Nová Ves							
spolu	751	807	798	745	790	737	-
muži	388	419	439	410	417	389	-
ženy	363	388	359	335	373	348	-
Obec Arnutovce							
spolu	3	3	4	2	6	7	2
muži	1	0	4	1	3	5	1
ženy	2	3	0	1	3	2	1

Zdroj: Obecný úrad Arnutovce, www.statistics.sk

Pri prehľade počtu zomrelých v okrese Spišská Nová Ves je možné sledovať mierny pokles. Od roku 2010 v obci Arnutovce bol evidovaný počet zomrelých v priemere 4 zomrelí v priebehu jedného roka. Od začiatku roka 2015 do 30. 6. 2015 zomreli v obci štyria obyvatelia.

2.2.5 Migrácia obyvateľstva

Počet obyvateľov v obci Arnutovce postupne rastie. Prispieva k tomu aj počet prisťahovaných, čo je sa posledných 5 rokov v priemere 11 osôb. Počet vystáhaných obyvateľov je menší, za posledných päť rokov je to v priemere 9 vystáhaných obyvateľov za rok. Dôvodmi pre vystáhanie obyvateľov je sťahovanie z rodinných dôvodov (manželstvo, starostlivosť o rodinných príslušníkov, a pod.) ale najmä odchádzanie obyvateľov za prácou do iných obcí a miest na Slovensku i v zahraničí.

7. Tab.: Prehľad počtu prisťahovaných obyvateľov (na trvalý pobyt) do okresu Spišská Nová Ves a do obce Arnutovce

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	k 1.6.2015
Okres Spišská Nová Ves							
spolu	480	450	456	474	416	561	-
Obec Arnutovce							
spolu	15	10	9	17	14	7	7

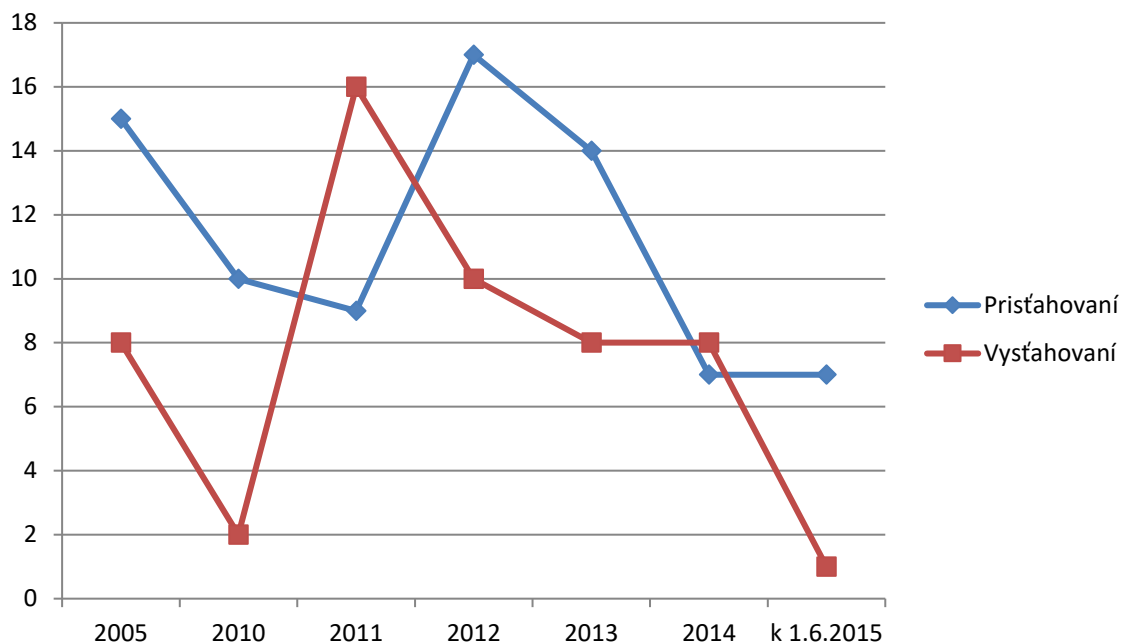
Zdroj: Obecný úrad Arnutovce, www.statistics.sk

8. Tab.: Prehľad počtu vystáhaných obyvateľov (z trvalého pobytu) z okresu Spišská Nová Ves a z obce Arnutovce

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	k 1.6.2015
Okres Spišská Nová Ves							
spolu	685	696	697	697	692	782	-
Obec Arnutovce							
spolu	8	2	16	10	8	8	1

Zdroj: Obecný úrad Arnutovce, www.statistics.sk

5. Graf: Prehľad počtu prístahovaných a vystahovaných obyvateľov vo vzťahu k trvalému pobytu v obci Arnutovce

Zdroj: Obecný úrad Arnutovce, www.statistics.sk

2.2.6 Sobáše a rozvody

Rodinný stav je vyjadrením právneho vzťahu obyvateľa. Sledované obdobie rokov 2010 až 2014 naznačuje, že v obci Arnutovce bolo zaregistrovaných minimálne jeden až 6 sobášov za rok. Počet rozvodov sa v obci pohybuje približne okolo jedného rozvodu za rok.

9. Tab.: Prehľad počtu sobášov v obci Arnutovce

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	k 1.6.2015
Okres Spišská Nová Ves							
spolu	486	548	543	487	489	523	-
Obec Arnutovce							
spolu	5	4	5	1	6	4	1

Zdroj: Obecný úrad Arnutovce, www.statistics.sk

10. Tab.: Prehľad počtu rozvodov obyvateľov v obci Arnutovce

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	k 1.6.2015
Okres Spišská Nová Ves							
spolu	153	182	139	169	162	161	-
Obec Arnutovce							
spolu	1	1	1	0	1	3	0

Zdroj: Obecný úrad Arnutovce, www.statistics.sk

3. Hospodársky a ekonomický rozvoj

3.1 Vzdelanie a zamestnanosť

Dosiahnuté vzdelanie obyvateľov napomáha lepšiemu uplatneniu sa pracovnej sily na trhu práce, poskytuje možnosti dopĺňať a rozširovať si znalosti a zručnosti v ďalšom štúdiu, alebo v práci na konkrétnom pracovnom mieste. Čo je najdôležitejšie, vzdelanie zlepšuje prístup ku kvalitnejším pracovným miestam a prispieva k prekonávaniu sociálno-ekonomického znevýhodnenia spôsobeného nezamestnanosťou.

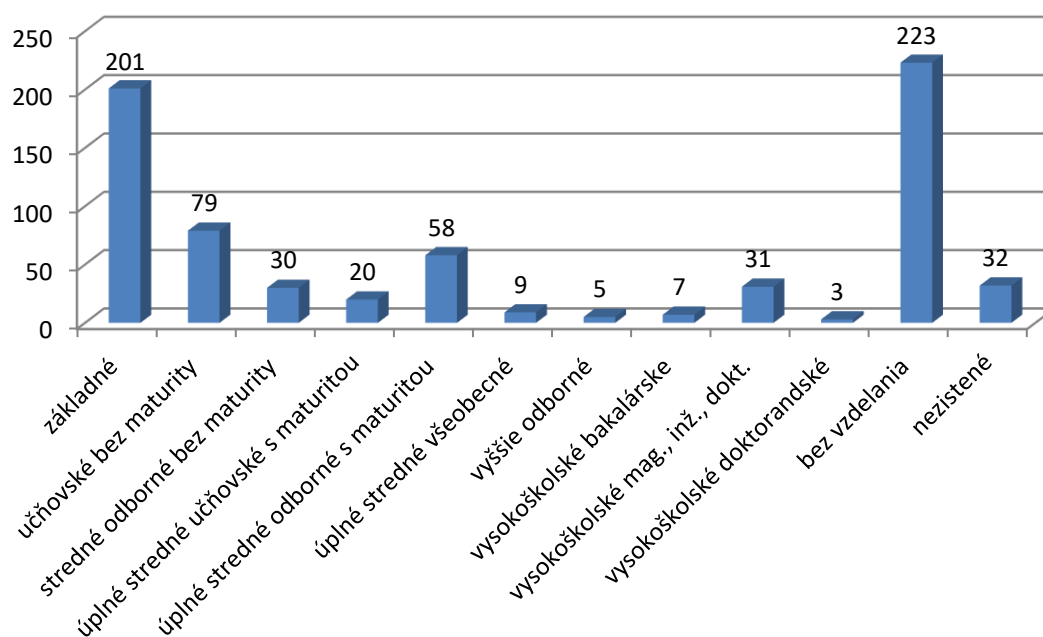
11. Tab.: Zloženie obyvateľstva okresu Spišská Nová Ves a obce Arnutovce podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

	trvalo bývajúce obyvateľstvo	Najvyššie dosiahnuté vzdelanie											
		základné	učňovské bez maturity	stredné odborné bez maturity	úplné stredné učňovské s maturitou	úplné stredné odborné s maturitou	úplné stredné všeobecné	vyššie odborné	vysokoškolské bakalárske	vysokoškolské mag., inž., dokt.	vysokoškolské doktorandské	bez vzdelania	nezistené
Okres Spišská Nová Ves													
spolu	97593	17769	12129	8122	3239	18021	3383	877	1924	8020	356	20014	3739
Obec Arnutovce													
spolu	698	201	79	30	20	58	9	5	7	31	3	223	32

Zdroj: SOBD 2011, www.statistics.sk

Podľa údajov zistených pri SOBD v roku 2011 tvoria najväčšiu skupinu definovanú podľa najvyššieho ukončeného vzdelania v Arnutovciach skupina bez vzdelania s počtom 223 osôb. Nasleduje skupina osôb s ukončeným základným vzdelaním (201 osôb). To predstavuje skupinu 424 osôb s minimálnym alebo žiadnym vzdelaním, čo tvorí 60,74 % obyvateľov obce. Z hľadiska hospodárskeho rozvoja je možné povedať, že táto skupina obyvateľov má málo znalostí a zručností prispievajúcich k rozvoju obce, naopak je možné predpokladať, že tvorí skupinu dlhodobo nezamestnaných a nezamestnateľných osôb. Vzdelanie učňovské bez maturity dosiahlo 79 obyvateľov. Nasleduje skupina osôb s úplným stredným odborným vzdelaním s maturitou (58 osôb). Približne rovnaký počet majú skupiny s ukončeným stredným odborným vzdelaním bez maturity (30 osôb) a s dosiahnutým vysokoškolským vzdelaním (magisterské, inžinierske) (31 osôb).

6. Graf.: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva podľa SOBD 2011

Zdroj: SOBD 2011, www.statistics.sk

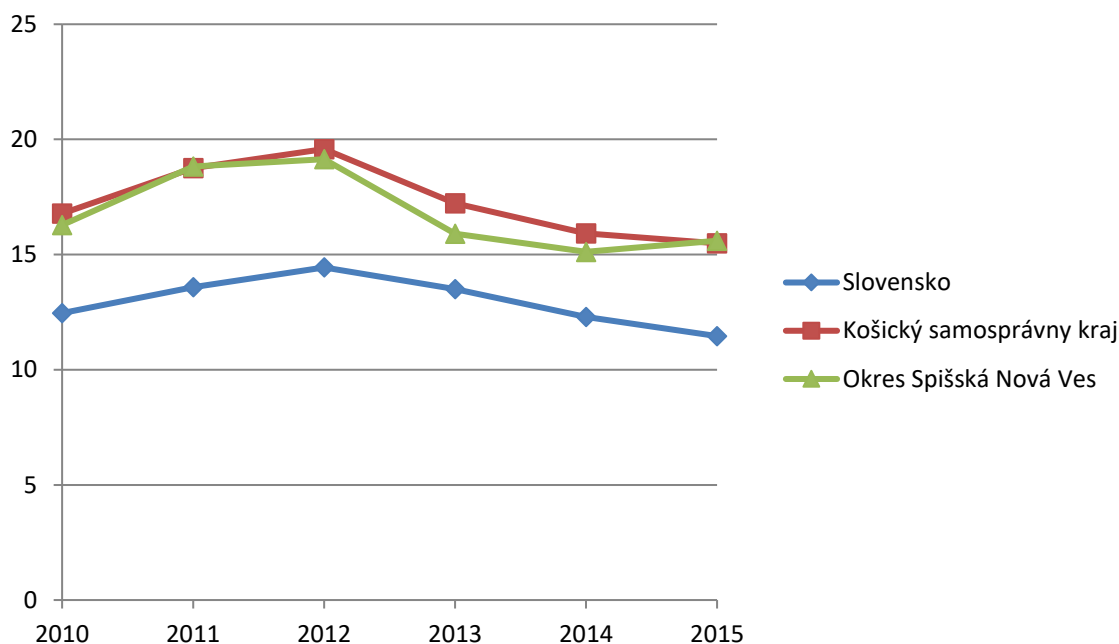
12. Tab.: Miera evidovanej nezamestnanosti za mesiac december daného roka v %

	k 31.12. 2010 v%	k 31.12. 2011	k 31.12. 2012	k 31.12. 2013	k 31.12. 2014	k 31.7. 2015
Slovensko	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29	11,46
Košický kraj	16,78	18,76	19,58	17,23	15,92	15,49
Okres SNV	16,28	18,83	19,14	15,91	15,12	15,60

Zdroj: ÚPSVaR

Miera evidovanej nezamestnanosti predstavuje podiel počtu disponibilného UoZ k ekonomicky aktívnemu obyvateľstvu vyjadrený v percentách. Zo sledovaných mesiacov v priebehu 5 rokov je možné porovnať mieru evidovanej nezamestnanosti na Slovensku, v Košickom kraji a v okrese Spišská Nová Ves. Z uvedeného je zrejmé, že miera evidovanej nezamestnanosti v Košickom samosprávnom kraji je v priemere o 4,34 % vyššia ako na Slovensku. Priemerný rozdiel medzi mierou evidovanej nezamestnanosti v Košickom samosprávnom kraji a v okrese Spišská Nová Ves je 0,34 % v neprospech okresu Spišská Nová Ves.

7. Graf.: Zobrazenie miery evidovanej nezamestnanosti za mesiac december daného roka v %

Zdroj: ÚPSVaR

Miera nezamestnanosti na Slovensku dosahuje najvyššie hodnoty v regiónoch východného a severovýchodného Slovenska. Vysoká nezamestnanosť v okresoch košického a prešovského kraja spôsobuje okrem dlhodobého vplyvu hospodárskej krízy aj znižovanie a nízku tvorbu nových pracovných miest, nedostatočnými väzbami medzi vzdelávacím systémom a potrebami trhu práce ako aj nevhodným pomerom medzi sociálnymi dávkami a pracovnými príjmami a nedostatočným využívaním nástrojov aktívnej politiky trhu práce.

13. Tabuľka: Počet osôb zamestnaných obcou v rámci programov aktivačných prác a menších obecných služieb

Počet osôb	2011	2012	2013	2014	k 30. 6. 2015
Aktivačné práce	10	14	15	16	45
Menšie obecné služby	10	10	10	15	15

Zdroj: Obecný úrad Arnutovce

V obci Arnutovce je realizovaný program aktivačných prác a program práce v rámci menších obecných služieb alebo dobrovoľníckych činností v spolupráci s ÚPSVaR Spišská Nová Ves od roku 2003.

Obec v približne 6 mesačných intervaloch zamestnáva prostredníctvom programu aktivačných prác 45 obyvateľov a v rámci menších obecných služieb ďalších 15 obyvateľov. V súčasnosti je takto zamestnaných 60 osôb, ktorých činnosť je zameraná najmä v obci pri pomocných prácach pri čistení a úpravách prostredia obce a jej okolia (kosenie, hrabanie, zametanie, drobné stavebné úpravy). Prostredníctvom aktivačných prác nadobúdajú najmä dlhodobo evidovaní nezamestnaní pracovné návyky a zručnosti.

3.2 Podnikateľské prostredie a odvetvia hospodárstva v obce

V obci Arnutovce už od roku 1962 vykonávalo činnosť poľnohospodárske družstvo, ktoré v roku 2009 zaniklo. Obyvatelia obce sa začali zaoberať činnosťami realizovanými v rámci živností, postupne vznikali a zanikali malé prevádzky služieb, opravovní, remeselných prác, ktoré odzrkadľovali dopyt.

14. Tab.: Najvýznamnejší zamestnávateľa so sídlom alebo prevádzkou v obci Arnutovce

Názov subjektu	Zameranie činnosti
Obecný úrad	2 pracovníci
Materská škola	2 pedagogickí a 2 nepedagogickí zamestnanci
Komunitné centrum	2 pracovníčky, činnosť realizovaná prostredníctvom príspevkov z fondov EÚ
Urbársko-pasienkové pozemkové spoločenstvo obce Arnutovce	Lesné hospodárstvo a ostatné služby v lesníctve, subjekt so sídlom v obci Arnutovce rozvíja svoju činnosť v katastroch iných obcí, zamestnáva pracovníkov v rámci sezónnych a brigádnických prác
Oprava áut	Rodinná firma v Arnutovciach s približne 4 zamestnancami
Potraviny	Predaj potravín a rozličného tovaru, 1 zamestnanec
Večierka	Predaj potravín a rozličného tovaru, 1 zamestnanec
Firma Bautop	Firma zameraná na stavebnú činnosť, sídli v priestoroch bývalého PD, sídlo v Spišskej Novej Vsi, prevádzka v Arnutovciach, zamestnanci prevažne zo SNV
Poľnohospodárske družstvo Dufart	Poľnohospodárska výroba, subjekt so sídlom v Spišskom Štvrtku obhospodaruje pozemky, ktoré má v nájme od miestnych obyvateľov, miestnych obyvateľov zamestnáva v rámci sezónnych a brigádnických prác
Poľnohospodárske družstvo Smižany	Poľnohospodárska výroba, subjekt so sídlom v Smižanoch obhospodaruje pozemky, ktoré má v nájme od miestnych obyvateľov, miestnych obyvateľov zamestnáva v rámci sezónnych a brigádnických prác
Ubytovanie na súkromí	V obci sa nachádzajú možnosti ubytovania na súkromí v troch rodinných domoch
Oprava áut	Tzv. rodinný podnik, podľa potreby zamestnáva približne 4 pracovníkov

Zdroj: Obecný úrad Arnutovce

Zamestnanosť v regióne a v zahraničí

Najvýznamnejší zamestnávateľia miestnych obyvateľov nachádzajúci sa mimo obce sú najmä firmy a podniky v okresných mestách Spišská Nová Ves a Levoča: Embraco Spišská Nová Ves, školstvo, štátna správa, zdravotníctvo, obchod a služby. Aj v obci Arnutovce, ako aj v regióne, je príležitosťou pre získanie práce obyvateľov odchod do zahraničia. Z obce túto možnosť v súčasnosti využíva približne 10 osôb, ich práca najmä v Nemecku a Rakúsku je zameraná na opatrovateľské služby, pomocné stavebné práce a pod.

3.3 SWOT analýza – Hospodársky a ekonomický rozvoj

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Stúpajúci počet prisťahovaných obyvateľov do obce - Približne 5% vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov obce - Vysoký počet obyvateľov v produktívnom veku (15 až 64 rokov) – disponibilná pracovná sila 	<ul style="list-style-type: none"> - Vysoký počet obyvateľov bez vzdelania a s nízkym ukončeným stupňom vzdelania, bez pracovných návykov - Nízke možnosti uplatnenie sa na trhu práce osôb s nízkym, žiadnym vzdelaním - Vysoká miera nezamestnanosti v okrese Spišská Nová Ves nad celoslovenským priemerom - vysoký podiel dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie - Mladí ľudia a obyvatelia v produktívnom veku odchádzajú za prácou do iných regiónov a zahraničia - Malý záujem o rekvalifikácie dlhodobo nezamestnaných - Nepripravenosť obyvateľov rozvíjať živnosti a podnikat' - Nedostatok pracovných príležitostí a obmedzená ponuka voľných pracovných miest v regióne - Nedostatočná/slabá spolupráca obce s podnikateľmi, zamestnávateľmi?
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj malých podnikov - Rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod) - Vhodná lokalizácia a prírodný potenciál pre rozvoj služieb v cestovnom ruchu, turizmu a cykloturizmu - Spolupráca s podnikateľskými subjektmi a sprostredkovanie partnerstiev v obciach a mestách na Slovensku a v zahraničí - Možný príchod investorov 	<ul style="list-style-type: none"> - Zvyšujúci sa počet obyvateľov bez vzdelania s nízkymi šancami pre uplatnenie sa na trhu práce - Vysoký počet obyvateľov v zlej životnej situácii, kvôli chýbajúcemu zamestnaniu - Odliv kvalifikovaného ľudského kapitálu a ich uplatnenie sa v iných regiónoch - Nedostatočné prispôsobenie stredného školstva pre trh práce a pre potreby zamestnávateľov - Slabá kúpyschopnosť obyvateľstva - Rozšírená nelegálna práca

4. Školstvo a vzdelávanie

4.1 Zariadenia predškolskej výchovy

Materská škola je jednotriedna a nachádza sa priamo v obci Arnutovce v čiastočne zrekonštruovanej jednopodlažnej budove bývalej základnej školy oproti budove obecného úradu. Budova je majetkom Rímskokatolíckej cirkvi. Dvor materskej školy nie je vybavený zariadením pre detské ihriská.

Materskú školu navštevuje v súčasnosti 22 detí. Tak ako v ostatných obciach v blízkosti väčších miest, prevláda trend, že rodičia vozia svoje deti do materských škôl v blízkosti svojho zamestnania – najmä v Spišskej Novej Vsi.

V materskej škole sú zamestnané dve pedagogické pracovníčky a dve nepedagogické pracovníčky (kuchárka, školníčka).

15. Tab.: Počet žiakov Materskej školy v Arnutovciach

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Počet žiakov	20	20	22	22	22
Počet tried	1	1	1	1	1

Zdroj: Obecný úrad Arnutovce

4.2 Základné školstvo

V obci Arnutovce sa od roku 1978 nenachádza základná škola. Deti 1. až 9. ročníka navštevujú najmä Základnú školu cirkevnú a Špeciálnu základnú školu v Letanovciach, prípadne základné školy v Spišskej Novej Vsi. V obci sa počet školopovinných žiakov od roku 2011 výrazne nemení, pohybuje okolo počtu 160 žiakov.

16. Tab.: Počet žiakov základných škôl (vo veku 6 – 15 rokov)

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Počet žiakov	169	162	152	160	164

Zdroj: Obecný úrad Arnutovce

V rámci mimoškolských aktivít majú deti možnosť tráviť voľný čas na miestnom športovom ihrisku. Ihrisko je ale vybavené iba futbalovými brámkami, nie je možné využiť ho na viaceré druhy športu. Pre kvalitné športové vyžitie by bolo vhodné vybudovať v obci multifunkčné ihrisko na mieste ľahko dostupnom obyvateľom.

4.3 Stredné školstvo

Záujemcovia o štúdium na strednej škole majú k dispozícii výber stredných škôl v najbližšom okolí v mestách Spišská Nová Ves, Levoča, Poprad.

X. Tab.: Možnosti pre štúdium na stredných školách v najbližšom okolí

Názov strednej školy
Stredná odborná škola, Markušovská cesta 4, Spišská Nová Ves
Hotelová akadémia Spišská Nová Ves, Radničné námestie 1, 052 01 Spišská Nová Ves
Technická akadémia, Hviezdoslavova 6, 052 01 Spišská Nová Ves
Gymnázium, Javorová 16, 052 01 Spišská Nová Ves
Gymnázium, Školská 7, 052 01 Spišská Nová Ves
Gymnázium, Lorencova 46, 053 42 Krompachy
Súkromná stredná odborná škola SEZ Krompachy, Maurerova 55, Krompachy
Stredná odborná škola drevárska, Filinského 7, Spišská Nová Ves
Stredná priemyselná škola, Markušovská cesta 2, Spišská Nová Ves
Cirkevné gymnázium Štefana Mišíka, Radničné námestie 271/8, Spišská Nová Ves
Stredná odborná škola ekonomická, Stojan 1, Spišská Nová Ves
Stredná pedagogická škola Bottova 15A, 054 01 Levoča
Stredná odborná škola Majstra Pavla, Kukučínova 9, 054 27 Levoča
Gymnázium J. Francisciho-Rimavského, Kláštorská 37, 05467 Levoča
Stredná odborná škola Bijacovce, Bijacovce 1, 053 06
Gymnázium sv. Františka Assiského v Levoči, Kláštorská 24, 054 01 Levoča
Stredná zdravotnícka škola Štefana Kluberta, Kláštorská 24A, 054 13 Levoča
Súkromná stredná odborná škola, 29. augusta 4812, Poprad
Stredná odborná škola technická v Poprade, Kukučínova 483/12, Poprad
Stredná priemyselná škola, Mnoheľova 828, Poprad
Stredná zdravotnícka škola, Levočská 5, Poprad
SOŠ elektrotechnická, Hlavná 1400/1 Poprad-Matejovce
Gymnázium, Kukučínova 4239/1, Poprad
Cirkevné gymnázium Pavla Ušáka Olivu ako organizačná zložka Cirkevnej spojenej školy Dlhé hony 3522/2, Poprad
Gymnázium ako organizačná zložka Spojenej školy, Dominika Tatarku 4666/7, Poprad
Súkromné gymnázium, Letná ulica 3453/34, Poprad
Obchodná akadémia, Murgašova 94, Poprad
Stredná odborná škola, Okružná 761/25, Poprad
Súkromná stredná odborná škola, Ulica SNP 1253, Poprad
Stredná odborná škola, Štefánikova 39, Svit

Zdroj: www.stredneskoly.sk

4.5 Vysoké školstvo

Absolventi stredných škôl majú možnosť doplniť svoje vzdelanie na detašovaných pracoviskách v mestách Spišská Nová Ves, prípadne Levoča. Vyhľadávanými sú odbory spojené so štúdiom sociálnej práce, absolventi ktorých môžu nájsť uplatnenie pri práci s marginalizovanými komunitami priamo v okrese Spišská Nová Ves a v susediacich okresoch.

18. Tab.: Možnosti pre štúdium na detašovaných pracoviskách vysokých škôl v najbližšom okolí

Názov vysokej školy
Univerzita Konštantína filozofa v Nitre - Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva - Detašované pracovisko Spišská Nová Ves, Hviezdoslavova 15
Žilinská univerzita v Žiline – konzultačné stredisko Spišská Nová Ves – Centrum Ďalšieho vzdelávania učiteľov
Vysoká školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave - Detašované pracovisko Spišská Nová Ves, Zimná 48
Detašované pracovisko Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku, Bottova 15, Levoča

Zdroj: www.spiskanovaves.eu/obcan/skolstvo/vysoke_skoly

4.6 SWOT analýza – Školstvo a vzdelávanie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - MŠ po čiastočnej rekonštrukcii - MŠ sa svojimi aktivitami s deťmi aktívne zapája do kultúrnych, spoločenských a športových aktivít v obci - Deti navštevujúce základné školy mimo obce majú k dispozícii autobusový spoj - Zaujímavá ponuka pre štúdium na stredných školách v blízkom okolí - Možnosti pre štúdium na detašovaných pracoviskách vysokých škôl v SNV a LE - Ustálený počet detí v materskej škole napĺňa kapacitu triedy - Prístup do MŠ bezpečný - Autobusová zastávka, ktorú využívajú deti na odchod a príchod zo ZŠ Letanovce je bezpečná a vyznačená 	<ul style="list-style-type: none"> - Materská škola nemá vhodne vybavený školský dvor - V obci sa nenachádza ZŠ - Chýba multifunkčné ihrisko pre deti i dospelých - Futbalové ihrisko nevyhovuje a nepostačuje pre voľnočasové aktivity detí v obci - Vysoké percento rómskych detí nie je zaškolených (predprimárne vzdelávanie) - Pokles záujmu skupiny rodičov o vzdelanie detí - Nedostatočná spolupráca rodičov so školami
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Zvýšenie IT a jazykovej gramotnosti žiakov a učiteľov - Aktívne komunitné činnosti zamerané na podporu výchovy a vzdelávania detí zo sociálne znevýhodneného prostredia - Využívanie prostriedkov pre rozvoj školstva z fondov EÚ, dotácií, štátnych programov a grantov 	<ul style="list-style-type: none"> - Nárast počtu detí a žiakov z marginalizovaných skupín nad kapacity škôl - Nezáujem marginalizovaných skupín o zvyšovanie vzdelania - Odliv kvalifikovaného ľudského kapitálu - Nedostatočné prispôbenie stredného školstva pre trh práce a pre potreby zamestnávateľov - Vplyv sociálno-patologických javov na deti a mládež, narastajúce problémy v správaní žiakov (agresivita, záškoláctvo)

5. Zdravie a sociálna starostlivosť

5.1 Zdravotný stav obyvateľov a zdravotnícke služby

Starostlivosť o zdravie obyvateľov zabezpečujú lekári a zdravotnícke zariadenia najmä v Spišskom Štvrtku, kde sa nachádzajú lekári pre deti, dospelých a stomatólog. Ďalšie možnosti sú v obci Smižany, v mestách Spišská Nová Ves a Levoča, špecializované ordinácie a lekárov v Spišskej Novej Vsi, v Poprade a Košiciach.

5.2 Sociálne služby

Sociálne služby v rámci obce zahŕňajú sociálne služby pre osoby sociálne neprispôsobivé a pre občanov v ťažkých životných situáciách prostredníctvom Komunitného centra v Arnutovciach. V rámci podpory z Európskych fondov vzniklo a zamestnáva dve pracovníčky, ktoré poskytujú obyvateľom najmä poradenské služby, pomoc pri komunikácii s úradmi a inštitúciami. Pracovníčky komunitného centra organizujú a zabezpečujú aktivity pre zmysluplné trávenie voľného času detí zo slabších sociálnych skupín. Komunitné centrum sídli v budove Obecného úradu, je vybavené potrebnou počítačovou technikou s príslušenstvom a napojením na internet.

Sociálne služby pre seniorov a obyvateľov odkázaných na pomoc inej osoby (napr. opatrovateľské služby) obec po dohode zabezpečuje v spolupráci so Spišskou katolíckou charitou. V rámci jedálne materskej školy je možné pre obyvateľov zabezpečiť pravidelnú stravu, ale táto možnosť v súčasnosti nie je využívaná.

5.3 SWOT analýza – Zdravie a sociálna starostlivosť

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Činnosť komunitného centra Arnutovce (dve pracovníčky) práca s dospelými i deťmi - Dostatočné možnosti zdravotnej starostlivosti v blízkych obciach a mestách - Dobrá spolupráca so Spišskou katolíckou charitou 	<ul style="list-style-type: none"> - Nezáujem a nespolupráca rodičov detí s rizikovým správaním s obcou, školou (záškoláctvo, fetovanie, alkohol, mladé matky) s príslušnými inštitúciami (školy, ÚPSVaR, MsÚ, CPPPaP) - Nedostatočná osвета v prevencii zdravia - Nárast alkoholizmu, užívanie psychotropných a omamných látok
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Podpora a rozvoj dobrovoľníctva a svojpomocného riešenia problémov - Efektívnejšie využívanie pracovníkov formou aktivačných prác - Využívanie externých finančných zdrojov - štrukturálne fondy EÚ, štátne a súkromné granty 	<ul style="list-style-type: none"> - Ohrozenie obyvateľstva chudobou ako následok vysokej nezamestnanosti - Nezáujem prijímateľov, ich rezignácia a ľahostajnosť riešiť vlastnú nepriaznivú sociálnu situáciu - Nedostatok finančných prostriedkov na úrovni samosprávy na výkon sociálnych služieb - Zneužívanie sociálnych výhod, malá adresnosť sociálnych služieb - Demotivujúci sociálny systém

6. Bývanie

6.1 Stav bývania a návrhy rozvoja bývania

Intravilán obce Arnutovce je typom cestnej potočnej dediny s nepravidelnou uličnou zástavbou. Ide najmä o zástavbu murovanú, z 1. polovice 19. storočia. Objekty sú prevažne trojpriestorové so sedlovými strechami a murovanými štítmi. Hospodárske objekty pri obydliach sú radené hĺbkovo vo vytvorených dvoroch. Ojedinele sa v obci ešte nachádzajú murované a zrubové sypance a studne. Ďalšia časť zástavby obce je z 2. polovice 20. storočia. Zastavané územie je situované pri cestnej komunikácii medzi obcou Smižany a Spišským Štvrtkom.

V obci prevažuje individuálna bytová výstavba, nachádza sa tu iba jeden obytný dom, ktorý je v súčasnosti vo vlastníctve súkromnej osoby a na bývanie nie je využívaný. V obci sa nachádzajú dva neobývané rodinné domy.

Charakteristické pre obec Arnutovce je bývanie marginalizovanej rómskej komunity. Osídlenie nie je separované, je pokračovaním bežnej výstavby. Rodinné domy v osídlení sú murované, nachádza sa tu ale aj niekoľko tzv. prístavkov, ktoré nezodpovedajú úrovni rodinného domu. Obyvatelia osídlenia postupne majetko-právne vysporiadávajú pozemky a obydliá, ktoré obývajú (štyri sú vysporiadané).

V súčasnom období obec neplánuje novú plochu pre individuálnu bytovú výstavbu. Nové obydliá je možné v prípade záujmu budovať v existujúcich prielukách a nadmerných záhradách rodinných domov.

Bytový fond

Údaje štatistického úradu zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov 2001 uvádzajú počet 101 obývaných bytov. V súčasnosti sa v obci nachádza 128 popisných čísiel rodinných domov. Dva domy sú neobývané.

6.2 SWOT analýza – Bývanie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Dobrá poloha obce pre bývanie na vidieku (blízkosť dvoch okresných miest) - Dostatok voľných plôch pre výstavbu - V obci vybudovaná sieť technickej infraštruktúry s možnosťami napojenia sa všetkých obydľí 	<ul style="list-style-type: none"> - Existencia domov v nevyhovujúcom technickom stave tzv. prístavkov - Existencia „čiernych“ stavieb na bývanie najmä v rómskych osídleniach
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Možnosť finančnej podpory bývania zo ŠFRB, - Výstavba bytov nižšieho štandardu - Využívanie alternatívnych zdrojov energie na prevádzku objektov bývania 	<ul style="list-style-type: none"> - Vysoký počet neprispôsobivých obyvateľov – strata pokojného bývania v obci - Odchod obyvateľov za prácou mimo obec a región, ktorí sa už nevrátia – obec sa nebude intenzívne rozvíjať - Stúpajúca cena pozemkov a nehnuteľností - Starnutie populácie

8. Kultúra a šport

V Arnutovciach spolupracujú na spoločenskom živote obce inštitúcie a organizácie, ktoré tu pôsobia: obecný úrad, materská škola a Dobrovoľný hasičský zbor.

8.1 Kultúrne a športové podujatia v obci Arnutovce

19. Tab.: Kalendár pravidelných a nepravidelných kultúrnych, športových, náboženských a spoločenských podujatí v obci Arnutovce

Mesiac	Podujatie
Máj	Deň matiek - oslava sviatku v kultúrnom dome s vystúpením žiakov z materskej školy
Jún	Deň detí - každoročné podujatie pre deti a ich rodičov
Júl	Hasičský deň - súťaž a prehliadka dobrovoľných hasičských zborov spojená so spoločenskou zábavou
August	Odpustová slávnosť na sviatok Sv. Heleny 18. august pre miestnych obyvateľov a návštevníkov obce
November	Katarínska zábava – spoločenské podujatie s tanečnou zábavou
December	Mikuláš pre deti – slávnosť pre miestne deti Stretnutie so seniormi v Advente – slávnostné posedenie so seniormi s Vianočnou náladou Stolnotenisový turnaj pre neregistrovaných športovcov O pohár starostu (v sezóne sa konajú aj ligové zápasy)

Zdroj: Obecný úrad Arnutovce

8.2 Miestne športové a dobrovoľnícke organizácie

Stolnotenisový klub

Stolný tenis patrí v Arnutovciach dlhodobo k atraktívnym športom, v ktorom aktívni členovia dosahujú výborné výsledky. V súčasnosti je v stolnotenisovom klube registrovaných 12 členov rôznych vekových kategórií.

Dobrovoľný hasičský zbor

Zbor vznikol v roku 1975. Svoju činnosť zameriava na ochranu obyvateľov a ich majetku pri požiaroch a iných mimoriadnych udalostiach. Počet členov v súčasnosti je 20.

8.3 Podmienky pre kultúru a šport v obci

Kultúrny dom

Obec Arnutovce v spolupráci s ostatnými inštitúciami a organizáciami v obci organizuje a realizuje podujatia najmä v priestoroch kultúrneho domu, kde sídli aj obecný úrad a komunitné centrum. V kultúrnom dome (z roku 1972) sa nachádza aj spoločenská sála, budova je vybavená kuchyňou. Budova kultúrneho domu je po rekonštrukcii, ktorá sa konala v rokoch 2010 - 2011. Je ale potrebné aby v interiéri kultúrneho domu bola v najbližšom období realizovaná rekonštrukcia priestorov a obnova materiálneho a technického vybavenia.

Futbalové ihrisko

Futbalové ihrisko sa v obci nachádza na pozemkoch fyzických osôb vybudovaný v minulých bez majetkového vysporiadania. Správcom ihriska je obec, plocha je bez technického vybavenia, registrovaná ako zelená plocha. Futbalové ihrisko slúži obyvateľom, je využívané na bežný neorganizovaný šport, ale aj ako miesto konania športových, spoločenských a kultúrnych podujatí.

8.4 SWOT analýza – Kultúra a šport

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Vytvorené podmienky pre realizáciu kultúrnych, spoločenských a športových podujatí pre všetky vekové kategórie (kultúrny dom, futbalové ihrisko, priestory MŠ a kostola) - Aktívna dobrovoľnícka organizácia - Dobrovoľný hasičský zbor - Aktívny stolnotenisový klub - Dobrá spolupráca obce a miestnych inštitúcií (MŠ, cirkev) pri organizovaní spoločenského života v obci 	<ul style="list-style-type: none"> - Chýba multifunkčné ihrisko pre realizáciu rôznych druhov športu a oddychová zóna pre matky s deťmi a starších občanov - Šatne, tribúna a oplotenie futbalového ihriska nie sú vybudované - Nepostačujúce vybavenie kultúrneho domu (potreba rekonštrukcie interiéru a obnovy zariadenia kuchyne) - Chýbajú aktívni jednotlivci (nadšenci) – pozitívne vzory, ktorí by pritiahli viacerých ku kultúre a športu - Obyvatelia nie sú organizovaní v neziskových organizáciách a spolkoch napr. Únia žien, Červený kríž a pod. - Nefunkčná obecná knižnica
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Využívanie finančných zdrojov prostredníctvom grantov nadácii a fondov EÚ pre realizáciu kultúrnych a športových podujatí a materiálno-technické dovybavenie - zlepšenie kvality služieb, kultúrnej turistiky a cestovného ruchu - propagácia a rozvoj kultúry národnostných menšín 	<ul style="list-style-type: none"> - Nevhodné správanie sa neprispôsobivých občanov pri spoločenských podujatiach - Strata záujmu obyvateľov o spoločenský život v obci - nízka kúpyschopnosť obyvateľstva - odliv kvalitných ľudských zdrojov

9. Cestovný ruch

9.1 Prírodné podmienky obce a regiónu

Obec Arnutovce leží v západnej časti Hornádskej kotliny, ktorá predstavuje výrazný geomorfologický celok Fatransko-tatranskej oblasti v centrálnej časti východného Slovenska. Na západnom okraji mesta Spišská Nová Ves. Katastre obce sa rozprestiera na odlesnenom území s poľnohospodárskym charakterom. Poloha a prírodné podmienky obce vytvárajú čiastočne podmienky pre rozvoj miestneho cestovného ruchu nadväzujúceho na ponuku blízkeho Národného parku Slovenský raj a ďalšie možnosti ako sú Národný park Vysoké Tatry, Dobšinská ľadová jaskyňa, alebo blízkosť najväčšieho hradného komplexu na Slovensku Spišského hradu.

9.2 Kultúrny a poznávací turizmus

Obec Arnutovce ponúka návštevníkom prehliadku národnej kultúrnej pamiatky - **Kostol svätej Heleny**.

Gotický kostol postavený na začiatku 15. storočia. Presbytérium s päťbokým uzáverom je zaklenuté krížovou rebrovou klenbou klinovej profilácie. V druhej polovici 16. storočia bola pristavaná veža, ktorá bola v 18. storočí prestavaná a zvýšená pod omietkou. Má renesančnú sgrafitovú nárožnú bosáž. Sakristia je zaklenutá kláštornou klenbou.

Hlavný oltár je pseudogotický z konca 19. storočia, **oltár Panny Márie** je krídlový, gotický asi z roku 1485. **Oltár sv. Šebestiána** je rokokový asi z rokov 1770 – 1780 uprostred s fragmentom gotického maľovaného krídla, znázorňujúcim martýrium sv. Šebestiána, po oboch stranách tabernákula sú sochy cherubínov, neskorobarokové z bývalého hlavného oltára z druhej polovice 18. storočia. Voľný **obraz sv. Jána Nepomuckého** je barokový z druhej polovice 19. storočia.

Kostol je zapísaný v Register nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok Slovenska.

9.3 Miestny turizmus a cykloturizmus, športový turizmus

V rámci rozvoja cestovného ruchu stáva sa obec postupne súčasťou siete obcí v chránenom území Národného parku. Možnosťami ubytovania na súkromí sú vytvorené podmienky na dlhodobejší pobyt návštevníkov v obci. Vhodné prírodné podmienky a existencia poľných ciest v rámci katastra vytvárajú možnosti pre rozvoj turistiky a cykloturistiky. Prepojením obce s turistickými trasami a cyklotrasami v rámci značenej siete bude možné vytvoriť obci lepší kontakt s miestami s vysokou návštevnosťou čím sa zvýši potenciál obce pre rozvoj miestneho cestovného ruchu.

Turistické trasy:

Turistické trasy priamo cez obec v súčasnosti nie sú vyznačené. Návštevníci majú možnosť napojiť sa na značné turistické trasy prechádzajúce obcami Letanovce a Spišské Tomášovce, ktoré sú prepojené so sieťou turistických trás v rámci NP Slovenský raj. Spojnice medzi obcami: Arnutovce – Letanovce 3,1 km, Arnutovce – Spišské Tomášovce 3 km.

Cykloturistické trasy:

Cez obec a kataster blízkych obcí prechádzajú cyklotrasy:

Zelená trasa: Cyklotrasa **5714** Spišské Tomášovce - Arnutovce - Iľiašovce – Harichovce (trasa dĺžky 10,5 km, prechádza priamo obcou Arnutovce)

Je možné sa napojiť na spoločný úsek blízkej **Modrej trasy:** Cyklotrasa **2855** Spišské Tomášovce, Úvrata, Vyše mostka, Burgarské lúky, Smižany, Jama, Smižany, Pod kapličkou, Iľiašovce, Nad mostík, Sans-Souci, Zámčisko, Okrúhly les - spojenie okruhu, Kameňolom, Blaumond, Modrý vrch, Malé pole, Harichovce, Rovinky, Pod Kačelákom, Lipka, Suchá dolina, Hájenka, Bolek, Domaňovce, Lodina, Veľké lúky, Nad klinom, Klčov, Lany, Kobuliany, Kamenec, Spišská Kapitula (trasa dĺžky 40 km, neprechádza priamo obcou Arnutovce).

Zdroj: <http://iliasovce.oma.sk/cykloatlas>

9.4 Služby

Ubytovanie

V obci sú na dvoch vytvorené možnosti ubytovania na súkromí. Ubytovanie nie je plne obsadené v sezóne i mimo nej. Vysokú konkurenciu tvoria možnosti ubytovania v obciach bližšie k Národnému parku a vo väčších centrách turistického diania na okolí.

Stravovanie

Možnosti stravovania návštevníkov obce nie sú vytvorené. Najbližšie stravovacie zariadenia turisti nájdu v Smižanoch, Spišských Tomášovciach, v turistických bodoch Slovenského raja i v Spišskej Novej Vsi.

9.5 Propagácia a informovanosť

Informovanie miestnych obyvateľov o aktivitách v obci zabezpečuje obec Arnutovce prostredníctvom obecného rozhlasu, ktorým je pokrytá celá obec a prostredníctvom dvoch informačných tabúl umiestnených pri obecnom úrade a v centre obce.

Pre informovanie širšej verejnosti je vytvorená internetová stránka www.arnutovce.ocu.sk

9.6 Organizácie a aktivity podporujúce rozvoj cestovného ruchu

Obec Arnutovce v rámci rozvoja cestovného ruchu v obci a regióne vstúpila do **Združenia Mikroregión Slovenský raj Sever**. Tvorí ho jedenásť obcí a mesto Spišská Nová Ves, šesť podnikateľských subjektov a dve združenia podnikateľov v cestovnom ruchu. Členmi sú aj Správa Národného parku Slovenský raj a Horská záchranná služba Slovenský raj. Mikroregión vznikol v roku 2003. Zakladateľmi boli obce Hrabušice, Spišské Tomášovce a Letanovce. Postupne sa pridávali ďalšie obce, mesto, inštitúcie a podnikatelia. Členovia prezentujú nielen krásnu prírodu národného parku, ale aj historické a kultúrne pamiatky v lokalite.

V roku 20015 spolu s ďalšími obcami aj obec Arnutovce prijala členstvo v **Združení obcí Mikroregión Milož Spiš**. Organizácia je od roku 2003 dobrovoľným záujmovým združením miest a obcí na riešenie problémov a presadzovanie záujmu občanov v území. Je koordinačným, iniciatívnym a kooperačným orgánom združených obcí: Harichovce, Lieskovany, Danišovce, Odorín, Jamník, Domaňovce, Matejovce nad Hornádom, Spišský Hrušov, Chrasť nad Hornádom, Hincovce, Vítkovce, Bystrany, Olcnava a mesta Spišské Vluchy a postupne rozširuje svoju členskú základňu o ďalšie obce Spiša, medzi ktoré patria aj Arnutovce.

Významnou aktivitou pre rozvoj cestovného ruchu môže byť existencia termálneho vrtu Arnutovce, kde bol vyvrtaný koncom sedemdesiatych rokov minulého storočia. Jeho hĺbka je cca 1200 m a teplota takmer 30 rokov vytekajúcej vody dosahuje 31 °C. (Prehĺbením vrtu by sa teplota vody mohla zvýšiť). V súčasnosti je vlastníctvo vrtu v Arnutovciach a okolitých pozemkov v rukách miestneho urbaniátu.

9.7 SWOT analýza – Cestovný ruch

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Obec leží v blízkosti NP Slovenský raj - Prírodné danosti územia obce pre rozvoj CR najmä turistiky a cykloturistiky – výhodná poloha, čisté životné prostredie - V obci sa nachádza národná kultúrna pamiatka Kostol sv. Heleny - Prezentácia obce na vlastnej internetovej stránke - Obec a jej kataster pretínajú významné turistické a cykloturistické trasy - Tradične sú obcou realizované podujatia pre miestnych obyvateľov - Potenciál pre rozvoj CR – termálny vrt v katastri obce a jeho využitie - Možnosti pre ubytovanie na súkromí na troch miestach v obci - Obec členom združení v prospech rozvoja CR – Združenie Slovenský raj Sever a Združenia obcí Mikroregónu Miloj Spiš 	<ul style="list-style-type: none"> - Žiadne možnosti pre stravovanie návštevníkov - Málo obyvateľov ponúkajúcich služby využiteľné pre rozvoj CR - Málo atrakcií pre dlhodobější pobyt turistov - Chýba vlastná propagácia obce prostredníctvom tlačovín – letáky, mapy - Internetová stránka potrebuje priebežnú aktualizáciu - Odchod kvalifikovanej pracovnej sily a mladých ľudí, ktorí by mohli nájsť svoje uplatnenie v CR
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Využitie grantových schém pre rozvoj aktivít v CR (obce i jednotlivcov) - Zapojenie sa do regionálnych aktivít rozvoja CR - Možnosť rozvoja agroturistiky a rozvoj rodinnej rekreácie - Vybudovanie napojenia obce na sieť značených turistických a cykloturistických trás v regióne 	<ul style="list-style-type: none"> - Vysoká konkurencia a atraktivita blízkych lokalít v CR (Slovenský raj, Levoča, Vysoké Tatry,...) - Nezáujem obyvateľov o činnosti v CR a o návštevnosť obce turistami - Nadmerné očakávania vo vzťahu k ekonomickým prínosom z cestovného ruchu - Konflikt záujmov rozvoja cestovného ruchu a ochrany prírody - Pokles kúpyschopnosti obyvateľstva a návštevníkov

10. Životné prostredie

10.1 Prírodné podmienky územia

Obec Arnutovce leží v údolí Arnutovského potoka v centrálnej časti Hornádskej kotliny, v mierne pahorkatinovom teréne. Okolie charakterizuje otvorená poľnohospodárska krajina, obhospodarovaná ako orná pôda a pasienky. Intenzívna poľnohospodárska činnosť zmenila v minulosti okolie obce zo zalesnenej krajiny na územie úplne odlesnené so znakmi degradácie vplyvom pôsobenia vetra a vody.

10.2 Povrchové a podzemné vody

Najvýznamnejším zdrojom povrchovej vody je v katastri obce Arnutovský potok, ktorý je v rámci intravilánu obce regulovaný.

Hydrologicky územie patrí do povodia rieky Hornád a je odvodňované dvoma ľavostrannými potokmi vlievajúcimi sa do potoka Brusník, ktorý je ľavostranným prítokom Hornádu.

10.3 Vegetácia v intraviláne a extraviláne obce

Verejné priestranstvá obce sú upravené, vysadené zeleňou a drevinami. Drevinová výsadba je zmiešaných druhov – od pôvodných miestnych porastov – vrbá, jaseň, javor, lipa, až po okrasné dreviny – tuja, orgován a ihličnany - smrek, borovica. Upravené plochy vytvárajú malé parčíky pri obecnom úrade, pri kostole, v okolí cintorína. Starostlivosť a úpravu zelene verejných plôch zabezpečuje obec.

Obyvatelia v predných častiach záhrad pestujú okrasné nepôvodné druhy rastlín - tuja, tis, borievka, borovica, orgován obyčajný, krušpán vřdzyzelený, ale aj ovocné stromy. Zadné časti záhrad sú vysadené úžitkovými rastlinami, zeleninou a ovocnými stromami typickými pre tento kraj - orechy, jablone, hrušky, čerešne a slivky. V tejto časti sa nachádzajú aj domáce druhy drevín, ktoré by tvorili pôvodnú vegetáciu, keby tu obec neexistovala.

V súvislosti s poľnohospodárskou činnosťou boli v minulosti rozoraním medzí vytvorené veľké bloky oráčiny, ktoré boli neskôr zatrávnené. Zastúpenie drevinovej vegetácie bolo a je v území veľmi slabé. Vysoký stupeň obhospodarovania krajiny nedovoľoval významnejší výskyt drevín v krajine. Narušenie medzí zároveň začal spôsobovať záplavy a zosuvy pôdy, preto v poslednom období je snaha o opätovné zazelenanie a zalesnenie týchto plôch. Vďaka tomuto prístupu za ostatných 4-6 rokov nebolo územie záplavami poškodené.

V širšom okolí obce boli a sú z hľadiska krajinotvorného významným typom drevinovej vegetácie početné aleje drevín okolo ciest, tvorené výsadbou ovocných drevín – najmä jabloní, orechov a pod.

10.3.1 Potenciálna prirodzená vegetácia

Rekonštruovaná prirodzená vegetácia predstavuje vegetáciu, ktorá by sa v území vyvinula, keby na krajinu nepôsobil svojou činnosťou človek. Indikácia potenciálnej prirodzenej vegetácie je v sledovanom území okresu Spišská Nová Ves kľúčová predovšetkým z dôvodu, že dnešná vegetácia je v území výrazne odlišná. Dávne osídlenie (prvé písomné zmienky o väčšine obcí pochádzajú z 13. storočia), ľahká dostupnosť územia vďaka priaznivým reliéfovým a terénnym podmienkam a s tým spojená intenzívna poľnohospodárska a lesnícka činnosť zapríčinili stratu pôvodného charakteru územia najmä v severnej časti okresu v Hornádskej kotline.

Podľa rekonštrukčných máp vegetácie, by sa v sledovanom území vyskytovali iba lesy, až na malé výnimky bezlesých rašelinísk. Do dnešných dní si charakter prírodných spoločenstiev uchovali najmä lesy na strmých skalnatých svahoch Slovenského raja a Galmusu. To však vôbec neznamená, že ostatné územie okresu je z pohľadu RÚSES bezcenné. Práve naopak, dávnou symbiózou človeka a prírody, najmä stáročia trvajúcou extenzívnou poľnohospodárskou činnosťou, vznikli z hľadiska biodiverzity cenné prirodzené biotopy lúk, pasienkov, mokradí a krovín v jedinečnej mozaike.

Charakteristiku rekonštruovanej prirodzenej vegetácie sa uvádza podľa Geobotanickej mapy ČSSR (Michalko a kol. 1986). Na území okresu Spišská Nová Ves sa vyskytuje 19 základných mapovaných jednotiek.

Pre územie obce Arnutovce sú charakteristickým spoločenstvom potenciálnej prirodzenej vegetácie slatiniská. Sú to eutrofné rašeliniská so zvýšeným obsahom vápnika rôzneho typu a vývoja. V sledovanom území okresu Spišská Nová Ves sa nachádza päť fragmentov, tri pri Hrabušiciach a dva v priestore Spišské Tomášovce – Arnutovce. Pred narušením odvodnením sa tu vyskytovali druhovo bohaté porasty spoločenstva ostrice Davallovej (*Carex davalliana*).

10.3.2 Významné krajinno-ekologické prvky a segmenty bez legislatívnej ochrany

Pre územie katastra obce Arnutovce sú významným krajinno-ekologickým prvkom spoločenstvá mokradí s rozlohou 120 000 m². V okrese Spišská Nová Ves je lokalizovaných 20 mokradí nadregionálneho, regionálneho a lokálneho významu. Predovšetkým mokrade lokálneho významu, ktoré nie sú maloplošným územím alebo prvkom ÚSES nemajú zabezpečenú legislatívnu ochranu avšak z krajinnoekologického hľadiska je ich potrebné v území zachovať. Mokrade majú hydrologický, ekostabilizačný a biologický význam a plnia v krajine mnohé funkcie. Sú prostredím pre liahnutie obojživelníkov. Sú biotopom vodných vtákov, plazov a iných druhov živočíchov. Rovnako na tento druh biotopu je viazané množstvo významných druhov rastlín, ktorým vytvárajú existenčné podmienky. Tieto prvky sú potenciálnymi prvkami navrhovanej kostry ekologickej stability.

Zdroj: RÚSES okresu Spišská Nová Ves, www.sopsr.sk/webs/MokrSlov

10.5 Živočíchy v katastri obce

Obec Arnutovce leží v okrese Spišská Nová Ves, ktorý z hľadiska zoogeografického členenia spadá do priestoru zoogeografickej provincie Karpaty, oblasti Západné Karpaty a ich vonkajšieho a vnútorného obvodu. K druhovým špecifikám, ktorých pôvod je vo Východných Karpatoch a rozšírili sa z tohto prostredia cez územie okresu západným smerom, patrí napr. sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), krkavec čierny (*Corvus corax*). Údolím rieky Hornád sa v minulosti od prvej polovice minulého storočia šíria cez územie okresu severným a západným smerom druhy panónskej fauny, napr. hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), ďateľ hnedkavý (*Denrocopos syriacus*), ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*). Tento trend je výrazný pri niektorých skupinách hmyzu, najmä teplomilného, ktorý v posledných desaťročiach prekonáva bariéru Volovských vrchov a údolím Hornádu sa šíri do celej Hornádskej kotliny a okrajov priľahlých pohorí. Ide napr. o bzdochu pásavú (*Graphosoma lineatum*), modlivku zelenú (*Mantis religiosa*), križiaka pásavého (*Argiope bruennichi*) či chľpačku veľkú (*Bombylius major*).

V prípade stavovcov všetky druhy obojživelníkov, plazov a vtákov, časť rýb, ako aj prevažná časť cicavcov sú chránené druhy živočíchov. Celkovo je z územia okresu Spišská Nová Ves známy výskyt najmenej 56 chránených druhov bezstavovcov národného a európskeho významu a najmenej 216 chránených druhov stavovcov národného a európskeho významu. Popri viac či menej bežných druhoch sa na území okresu vyskytli aj ojedinelé, náhodné výskytly niektorých druhov, najmä vtákov, ktoré sa tu zatúlajú.

Z ostatných druhov cicavcov, ktoré nepatria medzi chránené a ohrozené druhy, majú zastúpenie krt obyčajný (*Talpa europaea*), ondatra pižmová (*Ondatra zibethica*), hrdziak lesný (*Myodes glareolus*), hryzec vodný (*Arvicola terrestris*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), hraboš mokradový (*Microtus agrestis*), hrabáč podzemný (*Pitymys subterraneus*), potkan hnedý (*Rattus norvegicus*), ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*), ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*), ryšavka myšovitá (*Apodemus microps*) a ryšavka obyčajná (*Apodemus sylvaticus*), líška obyčajná (*Vulpes vulpes*), sviňa divá (*Sus scrofa*), srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), jeleň karpatský (*Cervus elaphus*).

Kultúrna poľnohospodárska krajina je osídlená množstvom druhov stavovcov i bezstavovcov, ktoré tu nachádzajú trvalé alebo prechodné pôsobisko. V ich druhovom zložení prevládajú druhy poľnohospodárskej krajiny (zajac, prepelica, bažant, jarabica, sokol, drobné hlodavce), aj keď vďaka prítomnosti enkláv lesa a biotopov charakteru lesa a blízkosti súvislejších lesných porastov sa vyskytuje aj dostatok druhov živočíchov listnatých lesov. Tieto sú viazané na spomínané enklávy, okraje lesných porastov, lesné lemy a postupne sa rozširujú aj na plochy zarastajúce sukcesnými štádiami drevín. Vzhľadom na nedostatok vhodných biotopov v poľnohospodárskej krajine sa pomerne málo vyskytujú špecifické skupiny hmyzu (blanokridlovce), resp. ich druhové spektrum je pomerne chudobné.

10.6 Pôda

Krajina v okolí obce Arnutovce sa počas svojej histórie najmä postupným osídľovaním menila zo zalesnenej na dnešnú poľnohospodársku krajinu. V katastri obce Arnutovce sa preto nenachádza lesná pôda vôbec.

Z geologickej stavby územia vyplýva, že sa pôdy územia vyvíjali na flyšovom podklade. Vyskytujú sa tu prevažne hnedé pôdy stredne ťažké, oglejnené. A vzhľadom na otvorenú, poľnohospodársky využívanú krajinu, je pôda náchylná na degradáciu veternou a vodnou eróziou.

Krajina a jej jednotlivé zložky, teda aj pôda, sa väčšinou prispôsobia prirodzeným stresovým faktorom, ktoré vznikajú pôsobením prirodzených síl napr. geodynamických procesov. Avšak človek svojimi aktivitami často zasahuje negatívne do týchto procesov a spôsobuje zrýchlenie ich prejavov. Medzi takéto prejavy patrí aj erózia pôdy. *Pôdna erózia je proces, pri ktorom dochádza k mechanickému rozrušovaniu pôdy pohybujúcou sa vodou, vetrom, ale aj inými deštruktívnymi činiteľmi ako sú ľad a topiaci sa sneh. Pri tomto rozrušovaní dochádza k odnosu, preprave a usadzovaniu uvoľnených pôdných častíc (*Zachar, 1970).

V dokumente Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Spišská Nová Ves je oblasť Arnutoviec zaradená medzi oblasti, kde sa vyskytujú najvyššie hodnoty erózie v okrese Spišská Nová Ves: Severná oblasť okresu – severné časti katastrov: Hrabušice, Letanovce, Spišské Tomášovce, Smižany, Arnutovce a Iliášovce, kde sa prejavuje extrémna erózia, lokálne zosuvy, stredné radónové riziko a oblasť zasahuje 6.stupeň seizmického ohrozenia.

Erózia sa v súčasnej dobe zaraďuje k významným environmentálnym hrozbám negatívne vplývajúcim na poľnohospodárstvo a životné prostredie. Jej výsledkom sú zmeny reliéfu krajiny, degradácia poľnohospodárskych pôd, eutrofizácia vodných plôch, kontaminácia pôd, zanášanie vodných zdrojov splaveninami atď. Riziko erózie sa zvyšuje odstraňovaním vegetácie, nesprávnym smerovaním polí a orby, využívaním strmých svahov ako pasienky a podobne. Negatívny vplyv erózie okrem odnosu ornej pôdy má za následok aj zanášanie vodných nádrží a tokov.

10.7 Klíma a ovzdušie

Hornádska kotlina, v ktorej sa kataster obce nachádza, je zaradená na Slovensku medzi chladnejšie kotliny, prevláda tu kotlinová klíma – mierne teplá až mierne chladná a mierne vlhká klíma. S pribúdajúcou nadmorskou výškou klesá teplota a rastie úhrn zrážok. Územie charakterizuje studená zima, s priaznivou stabilitou vzduchu a veternosťou, málo priaznivou inverznosťou a priaznivou až málo priaznivou slnečnosťou.

Priemerné teploty v mesiaci január klesajú v oblasti Hornádskej kotliny na -4°C. V júli sa priemerné teploty šplhajú od 14°C (Volovské vrchy, Slovenský raj), v stredných polohách vystupujú na 15°C a v Hornádskej kotline na 16°C a viac. Priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje od 4°C (Volovské vrchy) do 7° a viac (Hornádska kotlina).

Množstvo a charakter zrážok okresu Spišská Nová Ves v priebehu roka mení. Najväčšie úhrny dosahujú vysoko položené oblasti Volovských vrchov a Slovenského raja. Priemerné ročné úhrny zrážok tu dosahujú 900 mm a viac. Stredne položené časti pohorí majú v priemere 700 - 900 mm zrážok (Volovské vrchy, Slovenský raj). Naopak oblasť Hornádskej kotliny leží z pohľadu výskytu zrážok spolu s Popradskou kotlinou na záveternej strane, čo sa prejavuje aj v množstve zrážok. Priemerné ročné úhrny zrážok nedosahujú v Hornádskej kotline ani 600 mm.

Prevládajúce vetry v území sú od západu (30%), menej časté od SV a JV.

Trvanie snehovej pokrývky je často prerušované a v najnižších polohách okresu Spišská Nová Ves sa vyskytuje menej ako 80 dní, v najvyšších polohách Volovských vrchov a Slovenského raja až 120 dní (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

Z hľadiska znečistenia ovzdušia je možné konštatovať, že medzi drobných znečisťovateľov patria priamo obyvatelia obce, ktorí na vykurovanie využívajú fosílna palivá a často aj nevhodný odpad.

10.3 SWOT analýza – Životné prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Neznečistené životné prostredie - Vodný tok v obci regulovaný - Obec zabezpečuje výsadbu a starostlivosť o verejnú zeleň - Domácnosti separujú odpad a majú vybudované domáce kompostoviská 	<ul style="list-style-type: none"> - Výskyt čiernych skládok komunálneho odpadu v katastri obce - Znečisťovanie ovzdušia spaľovaním odpadov a nevhodného paliva obyvateľmi - Sezónne vypaľovanie trávy obyvateľmi - Oblasť charakteristická vysokou eróziou pôdy
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Využívanie prostriedkov z fondov a nadácií pre realizáciu malých komunitných projektov pre úpravu prostredia obce obyvateľmi - Využívanie alternatívnych zdrojov energie - Využitie kapacity termálneho vrtu napr. na vykurovanie 	<ul style="list-style-type: none"> - Nízka uvedomelosť obyvateľov v oblasti ochrany životného prostredia - Klimatické zmeny, extrémny počasie zmena zrážkových pomerov (suchá, záplavy) - Nárast automobilovej dopravy a emisií z dopravy - Zvyšovanie množstva odpadov, čierne skládky, neseparovanie KO občanmi - Šírenie invázijských druhov rastlín

11. Dopravná a technická infraštruktúra

11.1 Dostupnosť obce a dopravná infraštruktúra

Kataster obce Arnutovce leží v Košickom samosprávnom kraji, kde priamo susedí s katastrami obcí Spišský Štvrtok, Iliášovce a Smižany. Arnutovce ležia v blízkosti dvoch väčších okresných miest - Spišská Nová Ves (37 000 obyvateľov, Košický samosprávny kraj), Levoča (33 000 obyvateľov, Prešovský samosprávny kraj).

Cestná komunikácia III. triedy číslo 536011 spájajúca obec s hlavným cestným ťahom Spišská Nová Ves – Poprad je v dobrom stave.

Miestne komunikácie v majetkovej správe obce sú taktiež v dobrom technickom stave.

V roku 2014 bola realizovaná rekonštrukcia miestnej komunikácie v celkovej dĺžke 160 m z vlastných zdrojov obce.

O bežnú údržbu miestnych komunikácií sa stará obec v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb. Zimnú údržbu miestnych komunikácií t. j. pluhovanie a posyp zabezpečuje obec cestou zmluvného partnera.

Cestné vzdialenosti:

Arnutovce – Spišský Štvrtok: 3,9 km - 5 min.

Arnutovce – Smižany: 3,4 km - 6 min.

Arnutovce – Iliášovce: 8,8 km - 12 min.

Arnutovce – Spišská Nová Ves: 7,3 km - 14 min.

Arnutovce – Levoča: 16 km - 18 min.

Dopravné spojenie

Dopravné spojenie obce Arnutovce s okolitými obcami je realizované prostredníctvom cesty II/536 (Spišské Vlchy - Spišská Nová Ves – Spišský Štvrtok) cestou III/53611 končiacou v centre obce.

Na železničnú dopravu nie je sídlo napojené priamo. Na hlavný železničný ťah je možné nastúpiť na zastávke v Smižanoch (vzdialené približne 3,5 km) a v Spišskej Novej Vsi (vzdialené približne 7,5 km).

Autobusové spojenia sú okrem osobnej automobilovej dopravy najvyužívanejším dopravným spojením s blízkymi obcami a mestami. V obci sa nachádzajú tri autobusové zastávky, z ktorých dve sa nachádzajú na rázcestí pri hlavnej ceste smer Spišská Nová Ves a Spišský Štvrtok a jedná v zastavanom území obce. Táto autobusová zastávka slúži hlavne pre školákov pre bezpečnú dopravu, pretože denne dochádzajú do základných škôl Letanovce a Spišská Nová Ves.

11.3 Technická infraštruktúra

V obci Arnutovce boli postupne vybudované všetky zložky technickej infraštruktúry a väčšina domácností využíva napojenie na ne. Rodinné domy marginalizovaných komunit sú tiež napojené na verejný vodovod a kanalizáciu a dva domy aj na odber plynu. Kvôli bezpečnosti obyvateľov je celá obec pokrytá verejným osvetlením.

Vodovod

Obec má vybudovaný verejný vodovod od roku 2003. Všetky domácnosti sú na verejný vodovod napojené.

Kanalizácia a ČOV

Obec je odkanalizovaná s vybudovanou ČOV. Dobudovanie kanalizačného systému sa ukončilo v roku 2006 a od roku 2007. Kanalizácia a ČOV je v trvalom užívaní obce. Väčšina domácností je napojená na túto verejnú kanalizáciu s vyústením odpadových vôd do ČOV. Z dôvodu výškových pomerov nie sú na verejnú kanalizáciu napojené 4 RD, ktoré majú vybudované vlastné nepriepustné žumpy. Obec na odkanalizovanie tejto časti začala s výstavbou druhej ČOV.

Rozvod plynu

Všetky domácnosti obce majú možnosť byť napojené na odber plynu z verejného plynovodu od roku 2002.

Elektrifikácia a pokrytie mobilným a internetovým signálom

Dodávka elektrickej energie pre obec je zabezpečovaná z verejného vzdušného nízkonapäťového vedenia na betónových stožiaroch.

V celej obci je zabezpečené pokrytie signálom mobilných sietí Orange, O₂, Telekom, v budúcnosti je pravdepodobne možné pokrytie novým operátorom Štvorka. Jednotlivé domácnosti a inštitúcie majú vybudované podmienky pre napojenie na vysokorýchlostný internetový signál.

Odpadové hospodárstvo

V obci je zavedený separovaný zber odpadu od roku 2004. Obec Arnutovce je členom združenia SEZO – Spiš, ktorého cieľom bolo vytvoriť v regióne podmienky na prípravu a realizáciu separovaného zberu odpadov a zaviesť efektívny a trvalo udržateľný systém separovaného zberu. Združenie SEZO - Spiš tvorí 5 miest a 52 obcí regiónov Spišská Nová Ves, Krompachy, Gelnica.

Zložky triedeného odpadu:

1. Papier
2. Sklo
3. Plast – PET, HDPE/PE-HD, LDPE/PE-LD, PP, PS
4. Kov – Fe, Al
5. Viacvrstvový kombinovaný materiál (TetraPack) – C/PAP

Komunálny odpad je vyvázaný na riadenú skládku do Spišskej Novej Vsi. Dotriedňovanie sa uskutočňuje na dvoch zberných dvoroch v Spišskej Novej Vsi a Spišských Vlachoch. Odvoz

vyseparovaného odpadu zabezpečuje združenie SEZO Spiš prostredníctvom firmy Brantner Nova, s. r. o.

Biologicky rozložiteľný odpad vznikajúci v záhradách a v domácnostiach je riešený jednotlivými obyvateľmi kompostovaním na malých domácich kompostoviskách.

11.4 SWOT analýza – Dopravná a technická infraštruktúra

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Miestna komunikácie v dobrom technickom stave – po čiastočnej rekonštrukcii zo zdrojov obce - Výborné dopravné spojenie s okresnými mestami - Dostatok autobusových spojov - Vodovod v obci vybudovaný, väčšina domácností napojená - Kanalizácia a ČOV vybudované, obec odkanalizovaná - Väčšina domácností napojená na verejnú kanalizáciu - Plyn – vybudovaný verejný plynovod, je možné napojiť sa pre všetkých obyvateľov - Elektrifikácia – obec zelektrifikovaná - Pokrytie signálom – zabezpečené pokrytie signálom mobilných sietí a internetovým signálom - Zavedený separovaný zber komunálneho odpadu v obci 	<ul style="list-style-type: none"> - Neuvedomelí občania – nedodržovanie zásad separovania odpadu - Výskyt čiernych skládok v katastri obce - Existujúca ČOV nevyhovuje pre všetky domácnosti (4 domy napojené na žumpy)
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Možnosti úspor využívaním alternatívnych zdrojov energie pre domácnosti a obec - Využitie prostriedkov z fondov pre ochranu životného prostredia 	<ul style="list-style-type: none"> - Mimoriadne udalosti – zosuvy pôdy, záplavy, ktoré môžu narušiť vybudovanú technickú infraštruktúru - Nárast cien energií - Nedostatok finančných prostriedkov na rekonštrukciu miestnych komunikácií a chodníkov

12. Bezpečnosť občanov a návštevníkov obce

Verejné osvetlenie

Z dôvodu bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov obce je celá obec pokrytá verejným osvetlením od roku 1964, postupne ako sa obec rozrastala aj verejné osvetlenie bolo doplnené. Prevádzku a opravy zabezpečuje obec na základe zmluvných vzťahov s odborne spôsobilou osobou na výkon takejto činnosti.

Kamerový systém

Kamerový systém v obci nie je vybudovaný. Obec má v úmysle vybudovať kamerový systém pre zvýšenie bezpečnosti obyvateľov a ochrany ich majetku na vybraných miestach obce.

Bezpečnosť na verejných priestranstvách

Bezpečné prechody pre chodcov sú vyznačené na križovatke ciest pri autobusových zastávkach pre zabezpečenie bezpečného a plynulého priechodu pre chodcov. V tomto mieste je aj výstražné bezpečnostné značenie.

V obci sa nachádza jedná lávka cez miestny potok pre peších, ktorá je zabezpečená zábradlím.

12.1 Polícia a jej činnosť

Obec Arnutovce patrí do kompetencií Obvodného oddelenia Policajného zboru Spišská Nová Ves patriace pod Okresné riaditeľstvo PZ v Spišskej Novej Vsi. Činnosť polície je zameraná na ochranu poriadku, boj proti trestnej činnosti, odhaľovanie a objasňovanie priestupkov a činov.

Zásahy polície v obci sú najčastejšie smerované na dodržiavanie verejného poriadku a riešenie drobných krádeží a problémy vznikajúce susedskými spormi v rómskych rodinách.

12.3 Požiarna ochrana

Obec Arnutovce spadá pod Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Košiciach a Okresné riaditeľstvo HaZZ v Spišskej Novej Vsi.

V obci Arnutovce pôsobí Dobrovoľný hasičský zbor zaradený do kategórie „C“, ktorého činnosť začala už v rokoch 1975 s prestávkami funguje dodnes a činnosť obnovil v roku 2011. V súčasnosti má zbor 20 členov, kde členovia sa stretávajú v priestoroch kultúrneho domu a vybavenie ako je motorová striekačka, hadice a iné majú uskladnené v jeho priestoroch.

Spolupracujú s MŠ na preventívnych aktivitách pre deti – názorná ukážka pri hasení požiaru z dôvodu vypaľovania trávy

12.4 Mimoriadne udalosti v meste a ich dopady na obyvateľstvo

Mimoriadne udalosti za posledné roky:

Za posledné roky je možné sledovať pri vodnom toku Mečedel'ovský potok, ktorý prechádza extravilánom obce pri ceste II/536, že v čase jarných povodní opúšťa svoje koryto a vylieva sa na komunikáciu, čo ale neohrozuje obyvateľov obce ani ich bezpečnosť.

Obec rieši mimoriadne udalosti v spolupráci s Okresným úradom v Spišskej Novej Vsi cez odbor krízového riadenia a v spolupráci s miestnymi obyvateľmi.

12.5 SWOT analýza – Bezpečnosť

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- Obec má vybudované verejné osvetlenie- Spolupráca obce, štátnej polície s ďalšími záchrannými zložkami	<ul style="list-style-type: none">- Chýba kamerový systém v obci-
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">- Realizácia projektov s cieľom preventívnych a výchovných aktivít- Spolupráca komunitného centra, obce a zložiek bezpečnosti pri práci s neprispôsobivými obyvateľmi a sociálne vylúčenými obyvateľmi	<ul style="list-style-type: none">- Vysoké % neprispôsobivého a sociálne vylúčeného obyvateľstva (väzba na kriminalitu, požiarovosť)- Nárast chudoby- Ohrozenie zdravia a života obyvateľov živelnými pohromami

13. Zoznam tabuliek a grafov

13.1 Zoznam tabuliek

1. Tab.: Stav trvale bývajúceho obyvateľstva (osoby k 30. 6. daného roka)
2. Tab.: Prehľad počtu obyvateľov podľa pohlavia a veku v roku 2011
3. Tab.: Skladba obyvateľstva podľa národnosti
4. Tab.: Skladba obyvateľstva podľa vierovyznania
5. Tab.: Prehľad počtu narodených obyvateľov okresu Spišská Nová Ves a obce Arnutovce
6. Tab.: Prehľad počtu zomretých obyvateľov okresu Spišská Nová Ves a obce Arnutovce
7. Tab.: Prehľad počtu prisťahovaných obyvateľov (na trvalý pobyt) do okresu Spišská Nová Ves a do obce Arnutovce
8. Tab.: Prehľad počtu vystáhaných obyvateľov (z trvalého pobytu) z okresu Spišská Nová Ves a z obce Arnutovce
9. Tab.: Prehľad počtu sobášov v obci Arnutovce
10. Tab.: Prehľad počtu rozvodov obyvateľov obce Arnutovce
11. Tab.: Zloženie obyvateľstva okresu Spišská Nová Ves a obce Arnutovce podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania
12. Tab.: Miera evidovanej nezamestnanosti za mesiac december daného roka v %
13. Tab.: Počet osôb zamestnaných obcou v rámci programov aktivačných prác a menších obecných služieb
14. Tab.: Najvýznamnejší zamestnávateľia so sídlom alebo prevádzkou v obci Arnutovce
15. Tab.:
16. Tab.: Počet žiakov Materskej školy v Arnutovciach
17. Tab.: Počet žiakov základných škôl (vo veku 6 – 15 rokov)
18. Tab.: Možnosti pre štúdium na stredných školách v najbližšom okolí
19. Tab.: Možnosti pre štúdium na detašovaných pracoviskách vysokých škôl v najbližšom okolí
20. Tab.: Kalendár pravidelných a nepravidelných kultúrnych, športových, náboženských a spoločenských podujatí v obci Arnutovce

13.2 Zoznam grafov

1. Graf: Počet obyvateľov obce Arnutovce v priebehu rokov 1996 - 2015
2. Graf: Počet obyvateľov podľa pohlavia a veku po SOBD v roku 2011
3. Graf: Zloženie obyvateľstva podľa národnosti
4. Graf: Zloženie obyvateľstva podľa vierovyznania
5. Graf: Prehľad počtu prisťahovaných a vystáhaných obyvateľov vo vzťahu k trvalému pobytu v obci Arnutovce
6. Graf.: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva podľa SOBD 2011
7. Graf.: Zobrazenie miery evidovanej nezamestnanosti za mesiac december daného roka v %